

Ons engagement voor een duurzaam beheer van roggenbestanden in het Engels Kanaal en de Noordzee

SUMARiS Nieuwsbrief n°4 - November 2019

Save the date!
SUMARiS project - Final event
Towards sustainable management of rays and skates

29 - 30 April 2020
Boulogne-sur-Mer

sum A RiS

Interreg
2 Seas Mers Zeeën
European Regional Development Fund

FROM NORD

Waarom het SUMARiS project?

Eén van de doelstellingen van het project is om meer wetenschappelijke kennis te verzamelen in functie van een duurzaam beheer en een specifieke, grensoverschrijdende beheerstrategie voor roggen in de Noordzee en het Engels Kanaal. Dat is een grote uitdaging, gericht op het behoud van onze waardevolle hulpbronnen.

NAUSICAA ging die uitdaging aan, en werd partner van het SUMARiS project, gefinancierd via INTERREG 2 Zeeën. Roggen die ongewild in de netten van vissers terecht komen, worden naar Nausicaá gebracht en daar in aquaria gehouden. Een team van dierenverzorgers houdt hen nauwlettend in de gaten en volgt hun overleving en vitaliteit op.

Het verbeteren van de kennis over relatief onbekende soorten is een integraal onderdeel van onze missie: werken aan een toekomst waarin de mens kan voortbestaan in harmonie met de natuur.

Ons engagement in het project is de studie van belangrijke levenskenmerken van roggensoorten, zoals de voortplantingscyclus, vruchtbaarheid, ontwikkelingsstadia van de eitjes, en overlevingskansen na teruggooi. Op die manier dragen we bij aan het verbeteren van de kennis over biologische kenmerken van roggen in het Engels Kanaal en de Noordzee.

NAUSICAA neemt ook het voortouw in de communicatie over het project en de bevindingen. Die worden gedeeld met de bezoekers van het Nationaal Centrum voor Zeebeleving (National Sea Experience Centre) maar ook op publieke events in Boulogne-sur-Mer, zoals het Berck Vliegerfestival en het Zeefestival.

Philippe VALLETTE,
Managing Director of Nausicaá and President of International Aquarium Network

Wat gebeurt er binnen SUMARiS?

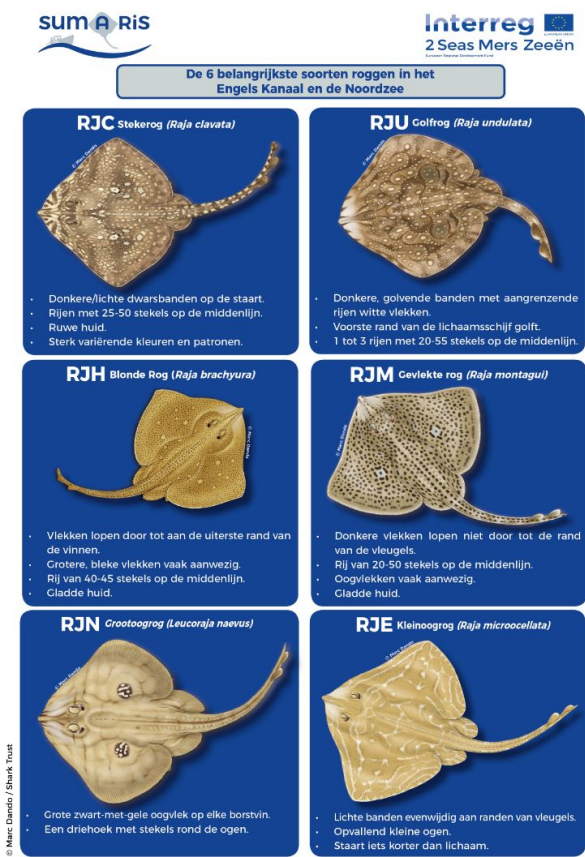
Een correcte identificatie van roggensoorten aan boord van vaartuigen en in de vismijn is essentieel om te komen tot accurate aanlandingsgegevens en uiteindelijk tot een meer duurzame visserij. Veel van de soorten lijken echter hard op elkaar, dus foute identificaties en naamgeving zijn een terechte bezorgdheid en bron van verwarring. Professionele vissers (bemanning én schipper), toekomstige vissers en werknemers van de vismijn moeten dus in staat zijn om soorten te onderscheiden en hen de juiste (niet-wetenschappelijke) naam te geven. Ook de manier van vasthouden en behandelen van roggen is belangrijk, zowel voor de veiligheid van de visser als voor de overleving van de rog na teruggooi (cf. aanlandplicht).

PUBLIEKSBEREIK EN EDUCATIE

Om ervoor te zorgen dat roggen correct geïdentificeerd, benoemd en behandeld worden, werden binnen het SUMARiS project verschillende producten ontwikkeld voor vissers en professionelen in de vismijn. Het gaat onder meer over een identificatiegids, opleidingen, een PowerPoint presentatie en een videohandleiding. Deze tonen hoe je roggen uit het Engels Kanaal en de Noordzee kan herkennen en hoe je ermee moet omgaan. Alle producten zijn beschikbaar in het Engels, Frans en Nederlands.

Identificatiegids voor vissers en vismijnwerknemers

De identificatiegids werd ontwikkeld door de Rederscentrale, FROM Nord en Nausicaá, en beschrijft de zes meest courant voorkomende roggensoorten: de stekelrog, gevlekte rog, blonde rog, golfrog, kleinoogrog en koekoeksrog.

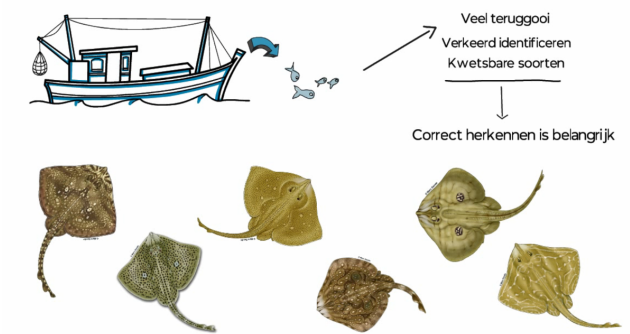
Opleidingen voor vissers en vismijnwerknemers

Deelnemende producentenorganisaties hebben in het kader van SUMARiS opleidingen georganiseerd voor vissers en vismijnwerknemers. Zo organiseerde ILVO in maart 2019 een leer-de-leraar sessie voor alle producentorganisaties verbonden aan de vismijn van Zeebrugge, België. Tijdens dergelijke sessies leren deelnemers hoe ze de identificatiegids en andere producten kunnen gebruiken aan boord. Rederscentrale, FROM Nord and KEIFCA zullen tot het einde van het project sessies organiseren voor lokale vissers en vismijnwerknemers.

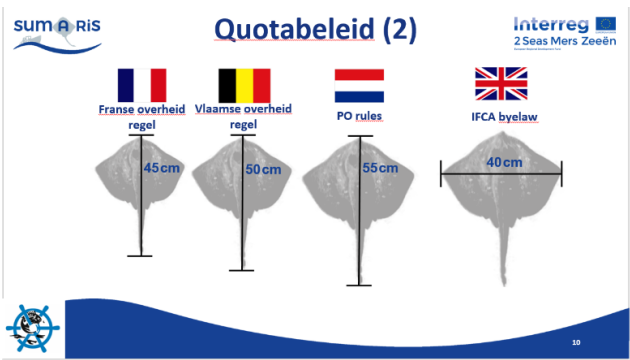
Opleidingsmateriaal voor toekomstige vissers

De partners van SUMARiS geloven dat ook toekomstige vissers al opgeleid moeten worden om roggen te identificeren en correct te behandelen. Daarom werden een PowerPoint presentatie en een video ontwikkeld, in het Engels, Nederlands en Frans. Deze producten kunnen gebruikt worden tijdens opleidingsmomenten voor studenten van visserijopleidingen in België. De eerste sessie vond plaats in de Oostendse visserijsschool in december 2018, en werd bijgewoond door meer dan 30 studenten.

De gids toont ook hoe je roggen op een veilige manier kan vasthouden en behandelen, hoe ze kunnen worden bijgehouden in waterreservoirs en hoe ze best vrijgelaten worden. De gids werd verspreid naar professionelen binnen de visserij en vismijnen via producentenorganisaties verbonden aan het SUMARiS project.

Screenshot uit de handleidingsvideo

Screenshot uit de PowerPoint presentatie

Opleidingsmateriaal voor publiek en kinderen

Voor het grote publiek werd een gids gemaakt: “Hoe de belangrijkste roggensoorten uit het Engels Kanaal en de Noordzee herkennen?”. Er werd ook een vouwblaadje ontwikkeld waarmee een happertje kan worden gemaakt. Beide producten werden in 2019 verspreid tijdens

[Gids](#)

evenementen zoals het Zeefestival en het Vliegerfestival in Frankrijk, en de Europese Maritieme Dag – een stakeholder conferentie – in Lissabon. De producten zijn beschikbaar in het Engels en Frans en kunnen gedownload worden via de [website van Nausicaá](#).

[Happertje](#)

Evenementen

GEMEENSCHAPPELIJK EN DUURZAAM BESTANDSBEHEER VOOR ROGGEN

Tijdens een internationaal event te Canterbury op 16-17 mei 2019 verzamelde KEIFCA, met de steun van SUMARiS partners, stakeholders om hun visie te delen over het beheer van roggen in het Engels Kanaal en de Noordzee. Ongeveer 50 professionals uit verschillende sectoren woonden de meeting bij: 14 vissers en leden van de visserij-industrie, 19 wetenschappers, 6 visserijbeheerders, en 8 leden van organisaties zoals SeaFish, SharkTrust, Nausicaá, maar ook NGO-leden en marketing professionals. Zij waren afkomstig uit Ierland, het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk, België, Nederland en Italië.

Het hoofddoel van de conferentie was om verschillende beheeropties voor roggen te bespreken en te evalueren, om aanbevelingen te formuleren voor de toekomstige Europese strategie voor visserijbeheer, en om volgende stappen te overwegen. Er werd uitvoerig gediscussieerd over de thema's "Biologie, levenscyclus en stockdynamiek van roggen", "Economie van de roggenvisserij", en "Roggenbeleid- en beheer". Het verslag van de conferentie zal binnenkort ter beschikking worden gesteld.

Hartelijk bedankt aan KEIFCA voor de organisatie van het evenement, en aan alle deelnemers voor hun positieve en interactieve bijdrage.

Deelnemers van de SUMARiS conferentie Gemeenschappelijk en duurzaam bestandsbeheer voor roggen, 16-17 mei 2019, Canterbury, VK

SUMARiS NEEMT DEEL AAN DE PUBLIEKE CONSULTATIE VOOR HET VISSERIJBELEID 2020

Afgelopen augustus nam SUMARiS deel aan de publieke consultatie over Visserij-opportunities voor 2020 binnen het Gemeenschappelijk Visserijbeleid, georganiseerd door het [Directoraat-Generaal voor Maritieme Zaken en Visserij \(DG Mare\)](#).

Het doel van de consultatie was om meningen te verzamelen over de manier waarop visserij-inspanning en quota worden bepaald volgens het algemene visserijbeleid en in relatie tot wetenschappelijk advies over duurzame visserij. De uitwerking van de bijdrage werd gecoördineerd door FROM Nord en gesteund door de SUMARiS partners. [Bekijk de publicatie](#).

ACTIVITEITEN VOOR HET GROTE PUBLIEK

Van 11 tot 14 juli 2019, tijdens het Zeefestival in Bouogne-sur-Mer, werd SUMARiS kenbaar gemaakt bij het grote publiek. FROM Nord en Nausicaá werkten er samen met plaatselijke vissers om het grote publiek kennis te laten maken roggen. Op een speelse manier konden de bezoekers ontdekken hoe je roggen kan identificeren. De ontwikkelde gidsen en vouwblaadjes werden er uitgedeeld, en Nausicaá organiseerde een tekenwedstrijd voor kinderen. Om het publiek te informeren over de verschillende stadia van ontwikkeling bij roggen, konden tijdens het event aquaria bezichtigd worden met levende juveniele roggen en eieren. Vissers toonden volwassen roggen, en FROM Nord organiseerde kwissen en vraagspelletjes met prijzen voor kinderen. The SUMARiS-stand werd bezocht door minstens 3200 mensen, en 150 kinderen namen deel aan de tekenwedstrijd.

The gidsen en vouwblaadjes werden ook uitgedeeld aan de deelnemers van het jaarlijkse Vliegerfestival in Berck-sur-Mer (april 2019) en aan de deelnemers van de Europese Maritieme Dag in Lissabon (mei 2019).

SUMARIS stand tijdens het Zeefestival in Boulogne-sur-Mer

Wist je dat?

Er zijn zes soorten roggen die vaker worden aangeland dan anderen: **de stekelrog, gevlekte rog, blonde rog, golfrog, kleinoogrog en koekoeksrog**. In de vorige Nieuwsbrief kon je al kennis maken met de stekelrog, gevlekte rog en de blonde rog. Maar hoe herken je de andere drie?

Koekoeksrog
Leucoraja naevus
FAO code: RJN

Makkelijk te herkennen, dankzij een grote zwart-gele oogvlek op elke borstvin. Door deze twee bloemvormige vlekken staat de soort in Frankrijk bekend als "raie fleurie" (bloemenrog). Deze soort heeft rijen van stekels op de middenlijn, maar ook driehoek van stekels rond de ogen.

Kleinoogrog
Raja microocellata
FAO code: RJE

Makkelijk te herkennen door diens zandkleur en lichtgekleurde lijnen langs de contouren van het lichaam op de bovenzijde. De ogen lijken klein, en de staart is korter dan het lichaam.

Golfrog
Raja undulata
FAO code: RJU

Kan geïdentificeerd worden dankzij kleur en patronen: op de rugzijde heeft deze soort een heleboel donkere golvende banden afgewisseld met rijen van witte vlekken.

Wat is er te doen in 2019?

MEER OPLEIDINGEN VOOR VISSERS EN VISMIJNWERKNEMERS

Er worden nog meer opleidingen gepland in België, die 30 minuten tot een uur zullen duren. De sessies beginnen met een presentatie over het project, en een overzicht van de roggenvisserij en de verschillende maatregelen in België. Vervolgens wordt aan de hand van de videohandleiding uitleg gegeven over identificatie en behandeling. De sessie eindigt met het uitdelen van een identificatiegids voor gebruik aan boord of in de vismijn.

VOORUITGANG IN KENNIS

IFREMER en ILVO werken sinds juni 2018 aan een methode voor leeftijdsbepaling van roggen, met een focus op stekelrog (*Raja clavata*). Zij creëerden twee beelddatabanken: één met interne en externe foto's voor geslachtsbepaling en schatting van seksuele maturiteit, en één met beelden van wervels voor het schatten van de leeftijd. De partners maakten ook een synthese van data over levenscycluskenmerken die kunnen gebruikt worden om in te schatten op welke leeftijd roggen geslachtsrijp worden. De resultaten tonen aan dat 50% van de roggen geslachtsrijp worden aan 50cm voor mannelijke roggen en aan 60cm voor vrouwelijke roggen. Beide databanken worden voorgesteld aan de werkgroep van ICES (the International Council for the Exploration of the Sea) die verantwoordelijk is voor visserij op Elasmobranchii, i.e. haaien en roggen.

OVERLEVING - ZEEREIZEN

Zeereizen met commerciële vaartuigen worden nog steeds uitgevoerd in België, Frankrijk en Engeland. Tot nu toe werden reeds zeven zeereizen gemaakt in België, waarvan drie met een bordennet en vier met een boomkornet. In Engeland werden zeven reizen uitgevoerd met kieuwnetten, en in Frankrijk staat de teller op zes reizen met de boomkor en vijf reizen met stand want.

ILVO en Nausicaá houden sinds juli 2018 roggen bij die tijdens zeereizen werden gevangen. Zij doen onderzoek naar de overleving van de roggen, vooral bij stekelrog maar ook blonde rog, golfrog en gevlekte rog worden bestudeerd.

Vaartuig met kieuwnetten; Laurent Geoffrey BL

Contacteer ons!

[Het SUMARiS-project staat online !](#)

[Cliquez sur ce lien pour vous désabonner](#)